

ECOLOGISCHE WAARDEN VAN DE JAVABUURT IN NIJMEGEN

**EVALUATIE VAN DE ECOLOGISCHE WAARDEN
OP BASIS VAN INFORMATIE VAN BUURTBEWONERS
EN ONDERZOEK VAN DE ACTUELE SITUATIE**

1998

EURECO

ECOLOGISCHE WAARDEN VAN DE JAVABUURT IN NIJMEGEN

EVALUATIE VAN DE ECOLOGISCHE WAARDEN

OP BASIS VAN INFORMATIE VAN BUURTBEWONERS

EN ONDERZOEK VAN DE ACTUELE SITUATIE

Opdrachtgever	Bewonerscommissie Javabuurt & Huurdersvereniging WSN, Nijmegen
Project	Ecologische waarden van de Javabuurt in Nijmegen
Omvang rapport	29 pagina's
Auteur	Drs. C.I.J.M. Liebrand, EurECO-advies Nijmegen
Datum	14 oktober 1998 (herziene versie 11-02-2010)

INHOUD

VOORWOORD

1	INLEIDING	1
2	METHODE VAN ONDERZOEK	3
3	RESULTATEN	5
	3.1 Informatie van buurtbewoners	5
	3.2 Ecologisch onderzoek van actuele situatie.....	9
4	DISCUSSIE EN CONCLUSIES	12
5	SLOTCONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	16
6	LITERATUUR	17

BIJLAGEN

FOTO'S

VOORWOORD

De Javabuurt wordt in zijn voortbestaan bedreigt. De huidige eigenaar, Woningstichting Nijmegen, dreigt de buurt op termijn te gaan slopen, met als argument dat het zou gaan om slechte, gebrekkige bouw die onder meer in bouwkundig opzicht aan haar einde is. Het Monumenten Advies Bureau stelt echter in haar rapport (1998) dat de bouwkundige staat van de woningen geen argument kan zijn voor sloop.

Dit rapport geeft een globaal inzicht in de ecologische aspecten die van belang zijn voor de Javabuurt. Het onderzoek is deels gebaseerd op eigen waarnemingen en deels op gegevens verzameld door middel van een in de buurt verspreid vragenformulier.

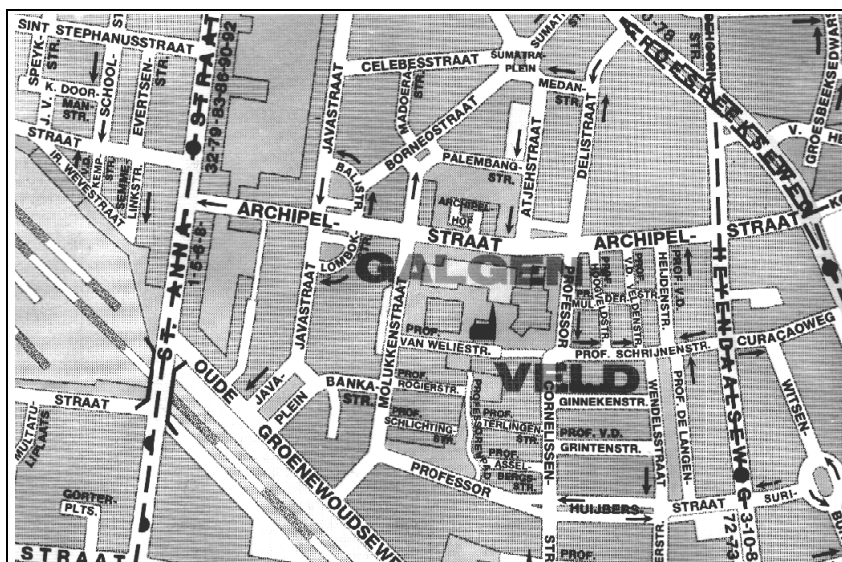
Mijn dank gaat uit naar de buurtbewoners die door het invullen van de vragenformulieren een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek en daarmee wellicht ook aan het voortbestaan van hun geliefde buurt.

Als laatste dank ik Boudewijn Corstiaensen van de Werkgroep Ecologie van de Javabuurt, die mij waar nodig telkens tijdig heeft voorzien van de nodige informatie. Hierdoor heeft dit onderzoek, ondanks het geringe budget, toch nog veel gegevens opgeleverd die wellicht kunnen bijdragen aan het behoud van de Javabuurt voor de stad Nijmegen.

Drs. C.I.J.M. Liebrand

1 INLEIDING

Tussen de Archipelstraat, de Molukkenstraat, de Oude Groenewoudseweg en de Sint Annastraat ligt de Javabuurt. Karakteristiek voor deze buurt is, naast een eigen bouwstijl, de ruime mate waarin groene elementen aanwezig zijn, ondanks dat de meeste woningen in rijen zijn gebouwd (zie figuur 1).

Figuur 1.

Aan de Javastraat liggen twee parkjes: een aan de kruising van de Javastraat met de Archipelstraat en een op de hoek van de Oude Groenewoudseweg en de Javastraat. De meeste huizen hebben tamelijk grote voortuinen en relatief diepe achtertuinen waardoor het aandeel 'groene ruimte' alles bij elkaar behoorlijk groot is, in vergelijking met met name nieuwe wijken in Nijmegen. Langs alle wegen in de Javabuurt is een laanbeplanting aangebracht. Ook dit draagt bij tot het groene karakter van de buurt.

Het voortbestaan van de huidige situatie in de Javabuurt lijkt echter in gevaar. Woningstichting Nijmegen lijkt immers van plan te zijn de wijk grondig aan te pakken, met ingang van 2015.

Met het oog op het behoud van de karakteristieke bebouwing inclusief de groene ruimten in de betreffende wijk heeft de Bewonerscommissie Javabuurt besloten een nauwkeurige beschrijving van de bebouwing te laten maken. Deze beschrijving is uitgevoerd door Monumenten Advies Bureau uit Nijmegen en uitgewerkt in het rapport *Het woningbouwcomplex 'De Javabuurt' aan het Javaplein, de Javastraat, Bankastraat, Lombokstraat en Oude Groenewoudseweg te Nijmegen. Historie, beschrijving en waardebeoordeling* (maart 1998).

Enkele opmerkingen uit dit rapport zijn:

- 'Duidelijk is dat de totale kwaliteit van het gebied (Javabuurt, CL) wordt bepaald door juist *de samenhang tussen structuur, beplanting en architectuur*'.
- 'Door de combinatie van straten met laanbeplanting en openbare plantsoenen, tuinen en bebouwing die geleed wordt door topgevels, hoektorens, siermetselwerk en ingangspartijen met luifels wordt het totaal karakter van de Javabuurt gekenmerkt door *een speels en ruimtelijk effect met een groot aantal groenaccenten*'.

Ecologische waarden

Karakteristiek voor de Javabuurt is de ruime mate waarin groene elementen aanwezig zijn. De veronderstelling dat de ecologische waarde van deze buurt relatief hoog is, ligt dan ook voor de hand. De ecologische waarde van de buurt wordt onder meer bepaald door de planten- en diersoorten die er voorkomen. Weliswaar houden enkele bewoners al jarenlang bij welke vogels ze in de buurt zijn tegengekomen, maar deze gegevens geven slechts een beeld van een klein deel van de natuur in de buurt.

Tijdens de vergadering van de Bewonerscommissie Javabuurt op 11 december 1997 is besloten dat er een evaluatie van de ecologische waarden van de Javabuurt moest plaatsvinden. Het ecologisch adviesbureau EurECO uit Nijmegen is gevraagd deze evaluatie uit te voeren.

Hieronder zijn de werkzaamheden van EurECO in deze aangegeven:

1. inventarisatie van beschikbare ecologische gegevens (planten, dieren) op basis van informatie van buurtbewoners door middel van een door de buurtbewoners in te vullen vragenformulier,
2. globale inventarisatie van actuele ecologische waarden (inclusief foto's),
3. opzetten van een (geautomatiseerde) databank met ecologische gegevens,
4. bewerking en presentatie van ecologische gegevens,
5. rapportage (inclusief discussie vanuit bredere context).

2 METHODE VAN ONDERZOEK

Alvorens een oordeel te kunnen geven over de ecologische waarden van de Javabuurt is het noodzakelijk een inventarisatie ervan uit te voeren. Deze inventarisatie bestaat uit twee onderdelen:

- 1) verzameling van alle tot nu toe bekende gegevens,
- 2) inventarisatie van de huidige (actuele) stand van zaken.

Voor het verkrijgen van de onder punt 1 genoemde gegevens is een vragenformulier opgesteld waarop alle buurtbewoners hun informatie kwijt kunnen (zie bijlage 1). Op 4 augustus zijn 94 vragenformulieren verspreid in de Javabuurt (zie tabel 1). Circa 18 woningen betroffen bovenwoningen. Bovendien zijn 11 vragenformulieren uitgereikt aan bewoners van een aantal woningen in de directe omgeving van de Javabuurt, met name langs de Oude Groenewoudseweg (nrs. 248 en 282 - 300) (zie tabel 1).

Tabel 1.

Straatnaam	Huisnummers	Aantal
Lombokstraat	2 - 14	7
Javastraat	71 - 101	16
Javastraat	110 - 152	22
Javaplein	1 - 29	29
Bankastraat	29 - 31	2
Bankastraat	34 - 36	2
Oude Groenewoudseweg	248 - 300	27
<i>Totaal</i>		<i>105</i>

Voor de actuele stand van zaken is een globaal 'veldonderzoek' verricht. Hierbij is onder meer een inventarisatie gemaakt van de bomen langs de openbare weg en in het parkje aan de Lombokstraat. Verder zijn de nabijgelegen spookkuil, enkele volkstuintjes en het (vlinder)parkje op de hoek van de Sint Annastraat en Oude Groenewoudseweg bij het onderzoek betrokken. Als laatste is een aantal tuinen van particulieren in de Javabuurt bekeken.

Alle op deze manier verkregen gegevens zijn verzameld in een databank. Deze databank zit zodanig in elkaar dat de informatie op elk moment beschikbaar is en op eenvoudige wijze kan worden bewerkt en gepresenteerd (bijvoorbeeld in de vorm van tabellen). De gegevens uit de databank vormen de basis van dit inventarisatierapport waarin de ecologische waarden systematisch worden gepresenteerd, waarbij ook foto's zijn gebruikt.

Ecologische belangen kunnen vaak pas op waarde worden geschat wanneer ze worden bekeken in een bredere context. Deze bredere context kan bestaan uit bijvoorbeeld de omgeving van de Javabuurt of zelfs heel Nijmegen.

Inbedding in een bredere context kan ook plaatsvinden door de Javabuurt te vergelijken met soortgelijke wijken in andere steden. Hiervoor is literatuuronderzoek nodig. Verwijzing naar oplossingen in de betreffende steden kan een bijdrage leveren aan een optimale planvorming voor de Javabuurt in de toekomst. Waarom zelf weer het wiel uitvinden terwijl elders de kar allang loopt?

Wanneer alle gegevens boven tafel zijn en alle mogelijkheden zijn geïnventariseerd bestaat de volgende stap uit het benadrukken en uitdragen van de ecologische betekenis van de Javabuurt in samenhang met de fraaie bebouwing. Een optimale theoretische onderbouwing van de aanbevelingen van de bewoners van de Javabuurt garandeert een zo groot mogelijke kans op het behoud van de buurt.

3 RESULTATEN

3.1 Informatie van buurtbewoners

Het totaal aantal woningen waar een vragenformulier is uitgereikt bedraagt 105. De respons van bewoners van bovenwoningen is relatief laag. Blijkbaar speelt het hebben van een tuin een zekere rol bij de beleving van het groen in de buurt. Wanneer de 18 bovenwoningen buiten beschouwing worden gelaten resteert een aantal van 87 woningen.

Tabel 2.

Straatnaam	Aantal formulieren	Aantal reacties
Lombokstraat	7	0
Javastraat	38	10
Javaplein	29	4
Bankastraat	4	0
Oude Groenewoudseweg	27	8
<i>Totaal</i>	<i>105</i>	<i>22</i>

De bewoners van 22 woningen hebben gereageerd, dat wil zeggen dat er een respons van 25% is geweest. Dit percentage is weliswaar aan de lage kant, maar gezien de spreiding van de locaties waar de gegevens van afkomstig zijn, geven de gemelde waarnemingen toch een goed beeld van de ecologische omstandigheden en de diversiteit aan planten en dieren in de Javabuurt.

Vogels

In tabel 3, blad 1 is te zien dat in de Javabuurt recentelijk minstens 52 vogelsoorten zijn waargenomen. De aanduiding div. achter een vogelaanduiding, bijvoorbeeld duif (div.), wijst op de aanwezigheid van minstens een soort van de groep van soorten die door deze aanduiding wordt bedoeld: er zijn dus misschien meerdere soorten duiven gezien dan in de tabel is weergegeven. Wellicht is het aantal vogelsoorten dat zich, al dan niet tijdelijk, in de Javabuurt ophoudt dus nog zelfs hoger dan 52. Daarentegen is de waarneming van een aantal vogelsoorten discutabel. Dit geldt onder meer voor de sneeuwgorst en de spotvogel.

Zoogdieren

In tabel 3, blad 2 is te zien dat in de Javabuurt recentelijk minstens 10 soorten zoogdieren zijn waargenomen. Ook hier wijst de aanduiding div. achter een diergroep op de aanwezigheid van minstens een soort van deze groep van soorten. Dus wellicht komen er meerdere soorten muizen en vleermuizen voor in de Javabuurt. Het is onwaarschijnlijk dat naast de Bruine rat nog andere soorten ratten in de Javabuurt voorkomen.

Amfibieën

Zowel de Groene als de Bruine kikker zijn waargenomen in de Javabuurt. Alle meldingen van padden betreffen waarschijnlijk de Gewone pad. In een aantal particuliere tuinen bevinden zich vijvers die op een relatief natuurlijke wijze zijn ingericht. Het lijkt daarom waarschijnlijk dat ook de Kleine watersalamander in de Javabuurt aanwezig is.

Tabel 3, blad 1 Recentelijk waargenomen vogelsoorten in de Javabuurt

Vogels	Javastraat										Javaplein				Oude Groenewoudseweg									
	79	85	93	101	112	122	132	140	142	150	3	6	11	14	248	258	260	262	264	274	296	298		
Barmsijs																a								
Boomklever		a													a	a	a				2	1	a	
Boomkruiper			a									a				a	a							
Blauwe reiger							1			1			a			a	a				1			
Buizerd																a						1		
Duif (div.)	3	a		a					2	2							a				2			
Houtduif						a				2						a						2	a	
Tortelduif			a													a							a	
Eend (div.)																	a							
Ekster	3	a	a	a		a			2	2		a			a	a	a				2	2	a	
Europese kanarie																a								
Fazant		a																						
Gekraagde roodstaart																a	a					1		
Gierzwaluw		a	a													a	a					2		
Groenling		a	a													a	a							
Goudhaantje		a														a	a							
Havik			a																					
Heggemus												a				a	a					2	a	
Houtsnip																a								
Kauw	3					a				3						a					2			
Keep																a								
Kneu																a								
Koperwiek																a								
Kramsvogel																a								
Lijster (div.)	3	a								2											2		a	
Grote lijster						a										a						2		
Zanglijster			a													a	a							
Mees (div.)	3									2		a											a	
Koolmees			a	a		a			2						a	a	a				3	2		
Kuifmees		a																						
Matkop																a								
Pimpelmees		a	a	a		a									a	a	a				2	2		
Startmees		a	a													a	a				2			
Zwarte mees		a	a																					
Meeuw (div.)	3		a																		3			
Kokmeeuw																a	a							
Merel	3	a	a	a		a			3	2			3		a	a				3	2	a		
Mus (div.)	3	a	a	a					3	3			3											
Huisemus																a	a				3	2		
Ringmus																a	a							
Roodborst	3	a	a			a	2		2	2		a			a	a					1	2	a	
Sijs			a													a								
Sneeuwgors																a								
Specht (div.)	1		a				1																	
Grote bonte specht		a				a										a	a					1	a	
Sperwer																a								
Spotvogel												a												
Spreeuw		a														a	a							
Tjiftjaf																a	a					2		
Tuinfluit																a	a							
Valk (div.)			a																					
Torenvalk																a	a							
Vink		a	a							2			3		a	a					2	1	a	
Vlaamse gaai		a	a	a		a	2		2	2		a			a	a					2	2	a	
Winterkoning		a	a			a						a				a	a				1		a	
Witte kwikstaart																a	a							
Zwaluw (div.)	3			a													a				2			
Zwarte kraai	3		a	a						3												2	2	a
Zwartkop																a	a					1	1	

Tabel 3, blad 2. Recentelijk waargenomen zoogdieren, amfibieën, insecten, slakken en spinnen in de Javabuurt.

	Javastraat									Javaplein				Oude Groenewoudseweg								
	79	85	93	101	112	122	132	140	142	150	3	6	11	14	248	258	260	262	264	274	296	298
Zoogdieren																						
Eekhoorn						a				1			1		a	a					1	
Egel	2	a	a	a	a	a	2	2	1	2	1	a	1		a	a	a				1	a
Mol																	a				a	
Muis (div.)	3			a							2										a	
Bosmuis						a										a						
Huismuis																a						
Spitsmuis						a										a	a					
Veldmuis		a			a					2							a					a
Rat (div.)																					a	
Steenmarter						a		1														a?
Vleermuis (div.)		a		a										a		a	a				2	2
Amfibieën																						
Kikker (div.)	2									2			3		a							
Bruine kikker																	a				1	
Groene kikker																a	a					
Gewone pad	2			a	a	a		a								a	a				1	
Insecten																						
Vlinders (div.)	3					a	2	a	3				3	3	a	a						3
Atalanta		a	a		a																	
Blauwtje		a	a		a							a										a
Citroenvlinder		a	a	a	a							a										a
Dagpauwoog		a	a	a					3			a										
Dambordje		a																				
Distelvlinder		a																				
Hageheld		a																				
Kleine vos		a																				a
Kleine vuurvlinder															a		a					
Koolwitje		a	a		a				2			a					a					a
Landkaartje																	a					
Oranje iepentakvlindr		a																				
Oranjetip												a										
Zandooogje		a																				
Libellen (div.)	3	a				a	2	a	2	3		a	3		a	a	a				3	a
Bijen (div.)	3		a																			
Hommels (div.)	3																					
Wespen (div.)	3		a																			
Kevers (div.)	3																					
Krekels (div.)																						
Mieren (div.)																						3
Pissebedden (div.)																						3
Rupsen (div.)														a								
Sprinkhanen (div.)																						
Vuurvliegje																						
Slakken (div.)																						3
Spinnen (div.)														a			a					

Reptielen

Direct ten zuiden van de Javabuurt ligt de spoorkuil. In de spoorkuil komt de Levendbarende hagedis voor. Ook in de Javabuurt en in de Volkstuintjes tussen de Oude Groenewoudseweg is deze hagedissensoort waargenomen (mondelijke mededeling Boudewijn Corstiaensen).

Insecten

Binnen de groep van insecten vallen natuurlijk vooral de dagvlinders op. Hiervan zijn in de Javabuurt recentelijk 12 soorten aangetroffen. Daarnaast zijn 2 soorten nachtvlinders waargenomen. De aanwezigheid van rupsen kan er bovendien op duiden dat er in de Javabuurt meer vlindersoorten voorkomen dan in de tabel zijn weergegeven.

Ook zijn vertegenwoordigers van de groepen van libellen, bijen, hommels, wespen, kevers, krekels, mieren, pissebedden en sprinkhanen aangetroffen, maar deze zijn niet verder op naam gebracht.

Verder zijn meldingen gedaan van het voorkomen van slakken en spinnen. Ook deze zijn niet verder op naam gebracht.

Hogere planten

De op de vragenformulieren weergegeven informatie over de hogere plantensoorten die voorkomen in de particuliere tuinen en in de directe omgeving van de woningen varieert van summier tot complete soortenlijsten. Het maximum aantal plantensoorten in een van de tuinen in de Javabuurt bedraagt volgens het vragenformulier 69. Gezien de grote verschillen in informatie en het feit dat het voor het grootste gedeelte gaat om cultuurplanten die zijn aangeplant lijkt het niet zinvol om hier uitgebreid op in te gaan.

Wel blijkt uit de gegevens dat veel bewoners van de Javabuurt een aantrekkelijke groene omgeving belangrijk vinden. De tuinen bieden veelal een relatief natuurlijke aanblik waarbij vaak ook inheemse plantensoorten zijn toegepast. Een aantal tuinen bevat inheemse soorten die zich waarschijnlijk spontaan hebben gevestigd.

Over het algemeen zijn de tuinen rijk aan structuur. Veel tuinen bevatten bomen, zowel loof- als naaldbomen, struiken en kruiden, waaronder vele soorten keukenkruiden. Het assortiment van plantensoorten is in de meeste tuinen zodanig samengesteld dat er gedurende het grootste deel van het jaar bloeiende planten aanwezig zijn. Zo bevatten de meeste tuinen naast zomer- en najaarsbloeiers vaak ook vroegbloeiende bolgewassen en in de winter bloeiende heesters als Winterjasmijn. Verder zorgen fruitbomen voor veel bloei in de voorzomer.

De grote aantallen bloeiende planten in combinatie met een grote variatie in structuur zorgen ervoor dat zowel de afzonderlijke tuinen als de gehele Javabuurt uitermate geschikt is voor de huisvesting van allerlei diergroepen en diersoorten. In veel tuinen zijn bovendien soorten aangeplant die aantrekkelijk zijn voor vlinders, zoals diverse soorten vlinderstruiken *Buddleia species*.

Paddenstoelen

Op een aantal vragenformulieren wordt melding gemaakt van de aanwezigheid van paddenstoelen. Op een enkele uitzondering na zijn de aangetroffen exemplaren niet op naam gebracht. Dit maakt een nadere beschouwing dan ook onmogelijk.

Vijvers

In een aantal tuinen zijn vijvers aangelegd waarbij merendeels inheemse waterplanten zijn toegepast. Met name de vijvers met weinig of geen goudvissen geven een relatief natuurlijke aanblik. Vaak is getracht de vijver op een natuurlijke wijze in te bedden in de tuin waardoor zo'n vijver aantrekkelijk wordt voor veel moeras- en waterdieren.

Opmerkingen

Uit de vaak zeer uitgebreide reacties onder de noemer opmerkingen blijkt dat de buurtbewoners zeer gehecht zijn aan hun buurt. Op vrijwel alle teruggestuurde vragenformulieren is aangegeven dat men

zeer tevreden is met de huidige toestand van de buurt en dat men graag zou zien dat het in de toekomst mogelijk zou worden de huurhuizen te kopen van de verhuurder.

Een aantal ondervraagden meldt dat bij velen de kennis van planten en dieren ontbreekt en dat daardoor de mogelijkheid bestaat dat een aantal buurtbewoners het vragenformulier om die reden niet heeft ingevuld. Hierdoor zou wellicht de indruk kunnen ontstaan dat men niet bij de buurt betrokken is of geen interesse heeft voor 'de goede zaak'. Deze waarschuwing lijkt terecht: het lijkt waarschijnlijk dat de relatief lage respons van 25% onder meer hieraan geweten moet worden.

3.2 Ecologisch onderzoek van actuele situatie

Javaplein

Rechthoekig plein bestaande uit een gazon met middenplantsoen en laanbeplanting. In het middenplantsoen bevindt zich een transformatorhuisje dat is omgeven door 9 hoog opgaande Italiaanse populieren *Populus nigra* cv. *Italica*. Het middenplantsoen wordt omzoomd door gasfalteerde paden en is ingeplant met onder meer Magnolia, Laurier en Forsythia. De laanbeplanting bestaat aan weerszijden van het plein uit een rij van 11 Robinia's *Robinia pseudo-acacia* die door middel van gerichte snoei zijn omgevormd tot knotbomen.

Parkje tussen Lombokstraat en Archipelstraat

Gazon met 4 monumentale Amerikaanse eiken *Quercus rubra* (of Moseiken *Quercus cerris* of Moereseiken *Quercus palustris*?), 4 grote Gewone esdoorns *Acer pseudoplatanus*, 2 monumentale Paardenkastanjes *Aesculus hippocastanum*, 1 Gewone vleugelnoot *Pterocarya fraxinifolia* en een kleine haag om een zithoek bestaande uit hulst en laurier. Langs de Archipelstraat zijn 8 kleinere Noorse esdoorns *Acer platanoides* aangeplant.

Laanbeplanting

Groenewoudseweg ¹	Zomerlinden;	36 exemplaren
Javastraat:	Prunus species (Japanse kersenbomen?);	12 exemplaren
	monumentale Amerikaanse eiken;	8 exemplaren
	Lombokstraat: monumentale Amerikaanse eiken;	4 exemplaren
Javaplein:	Prunus species (Japanse kersenbomen?);	11 exemplaren

Tuinen achter herenhuizen aan Sint Annastraat

Onder meer achter het kantoorpand aan de Sint Annastraat 183 bevindt zich een diepe, deels door muren omgeven tuin. Doordat er jarenlang nauwelijks of geen onderhoud is geweest is de tuin momenteel sterk verwilderd. In de tuin staat een aantal hogere Amerikaanse eiken, Vlieren, Noorse esdoorns, populieren en Taxusbomen en een monumentale (Weichsel?)boom. De struiklaag bestaat onder meer uit enkele Hulststruiken en enkele Zomereiken die zich spontaan hebben gevestigd. De ondergroei bestaat op beschaduwde plekken uit Klimop en op zonnige plekken uit forse braamstruiken, waardoor grote delen van de tuin ondoordringbaar zijn.

Dergelijke tuinen zijn uitermate geschikt als leefgebied voor zoogdieren als egels, hermelijnen, wezels en diverse soorten muizen, padden en allerlei vogelsoorten. Zeldzamere diersoorten die in dergelijke

¹ Aantal exemplaren in onderzoeksgebied.

tuinen kunnen voorkomen zijn onder meer de Steenmarter, enkele soorten uilen (Ransuil en Bosuil) en een aantal soorten vleermuizen (Rosse vleermuis, Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis). Door de variatie in structuur van de begroeiing en de beschutting is het gebied uitermate geschikt voor insecten.

Overige particuliere tuinen

Wat opvalt bij de particuliere tuinen is dat harde afscheidingen in de vorm van muren en houten schuttingen vaak ontbreken. Hierdoor krijgen de tuinen een doorlopend karakter waarbinnen planten en dieren zich vrijelijk kunnen verspreiden zonder noemenswaardige obstakels te ontmoeten. Het veelvuldig voorkomen van verschillende soorten amfibieën, vooral padden maar ook kikkers, is hiervan een gevolg. Natuurlijk is hiervoor ook de aanwezigheid van min of meer natuurlijke vijvers van belang.

In veel tuinen zijn inheemse plantensoorten ingezaaid of aangeplant. Hierdoor is het insectenleven goed ontwikkeld en worden er in droge en warme jaren vele vlindersoorten waargenomen. Wat verder opvalt is het grote aantal grotere en kleinere bomen in de particuliere tuinen. Hiervan profiteren met name vogels maar ook een soort als de eekhoorn.

Volkstuinen

Tussen de Oude Groenewoudseweg en de spoorkuil bevindt zich een klein aantal volkstuinen. De exploitatie hiervan is relatief extensief waardoor zich ook hier veel planten- en diersoorten hebben kunnen vestigen. Bovendien fungeren deze volkstuinen als corridor tussen de spoorzone en de parken en tuinen in de Javabuurt.

Parkje op hoek van Oude Groenewoudseweg en Sint Annastraat

Dit parkje is in 1998 gereconstrueerd en opnieuw vormgegeven. Een aantal bewoners van de Oude Groenewoudseweg is nauw betrokken geweest bij de vormgeving en inrichting. Op verzoek van Stichting Nijmeegse Kapel Tuin zijn centraal in dit parkje 7 Ginkgo's *Ginkgo biloba* (ook wel Japanse notenboom genoemd) in een cirkel geplant. Het grootste deel van het parkje bestaat uit een vlak gelegen grasland dat is ingezaaid met een mengsel van grassen en kruiden. In de zomer van 1998 zijn hierin in totaal 83 plantensoorten aangetroffen (zie bijlage 2). Het talud is ingeplant met een cultuurvariant van Klimop *Hedera helix var. cultivar*, met een siergeranium *Geranium species* en met enkele Vlinderstruiken *Buddleja davidii var. cultivar*.

Het parkje ligt tegen de spoorzone tussen Nijmegen en Kleef en maakt als oriëntatiepunt langs het spoor tussen Nijmegen en Kleef deel uit van het kunstproject Vlinder Wandel Route 'Hortus Civitatis'. Binnen het kader van de Vlinder Wandel Route is aan het parkje de naam *Stilte van een vlinder* toegekend. In het park is een vlindersteen geplaatst in de vorm van een grote zwerfkei.

Het kunstproject Vlinder Wandel Route 'Hortus Civitatis' is een wandeling waarbij de wandelaar als levend sculptuur wordt beschouwd. De wandeling start als een 'groene vleugel' bij het nieuwe museum Het Valkhof, loopt vervolgens langs zeven oriëntatiepunten en eindigt in de Botanische Tuin op het Landgoed Brakkenstein. Dit project is een initiatief van de Stichting Nijmeegse Kapel Tuin.

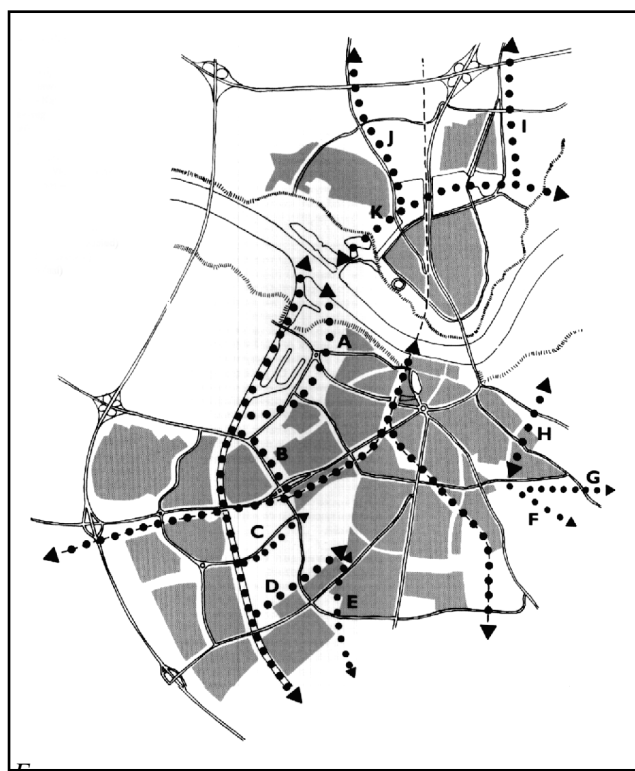
Spoorkuil en spoorlijn Nijmegen - Venlo

De spoorzone aan de zuidzijde van de Javabuurt vormt enerzijds een verbinding tussen Nijmegen en Kleef en Nijmegen en Venlo maar anderzijds ook tussen de Waal en de Maas. Binnen de gemeentegrenzen fungeert de spoorzone als corridor tussen het kerngebied Spoorkuil (gelegen tussen

het Centraal Station en de Sint Annastraat) en de kerngebieden Albertinum, Brakkenstein, Landgoed Driehuizen, NEBO/PCN, Dekkerswold en Heumensoord (Kennis & Lenders, 1995). De spoorzone heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld tot een groene zone met een relatief hoge ecologische waarde. De begroeiing van taluds bestaat uit grasland, struweel en bomen, zowel in de vorm van solitaire bomen als in dichtere clusters van bomen. Op sommige plekken zijn al kleine bosjes ontstaan. Op drogere plekken langs de rails groeien steeds meer zeldzamere plantensoorten doordat steeds minder onkruidbestrijdingsmiddelen worden gebruikt langs de spoorwegen. Door de variatie van de begroeiing is de spoorkuil een prima leefgebied voor allerlei diersoorten.

In de uitgave Nijmegen, rijk aan groen (1995) geeft de gemeente Nijmegen aan dat de ecologische structuur in de stad wordt verbonden met het gebied eromheen (zie figuur 2). Het groenstructuurplan bevat een stelsel van groene verbindingszones. Daarmee worden groengebieden in de stad en het buitengebied aaneengeschakeld tot één netwerk. De belangrijkste bestaande schakels in dit netwerk zijn het Maas-Waalkanaal en de spoorlijnen. De spoorzone die grenst aan de Javabuurt is daarmee een van de belangrijkste ecologische corridors.

- A Park West (Waal-Kanaal)
- B zone tussen Neerboscheweg en Dennenstraat (Goffertpark-Kanaal)
- C Nieuwe Dukenburgseweg (Goffertpark-Kanaal)
- D Jonkerbos (Goffertpark-Winkelsteegh)
- E Grootstal (Goffertpark-Elshof)
- F Sophialaan (Mariënboom-Vier Perken)
- G Westerhelling (Mariënboom-stuwwal-helling)
- H stuwwalhelling-Ooijpolder
- I boszone tussen Bemmelen en 'Het land over de Waal' (Waal-Oostelijk Lingegebied)
- J Griftdijkzone (Waal-Overbetuwe)
- K Lentse Plassen (Waal-Waal)

Figuur 2. Ecologische verbindingszones in Nijmegen.

Javabosje

Het Javabosje ligt tussen de bebouwing aan de Sint Annastraat, de Fransestraat, de Javastraat en de Archipelstraat en op slechts korte afstand van de Javabuurt. Dit bosje staat bekend om de grote aantallen soorten van planten en dieren die zich er in de loop van de tijd hebben kunnen vestigen. Samen met een aantal grote tuinen achter de huizen aan de Sint Annastraat tussen de Archipelstraat en de Oude Groenewoudseweg vormt het Javabosje een 'groene long' van de wijk Galgenveld. Met name voor dieren die in staat zijn dagelijks grotere afstanden af te leggen fungeert dit bosje als rust- cq. overnachtingsplaats. Vanuit deze rustplaats verspreiden de dieren zich elke dag door de wijk, waarbij hun voorkeur met name uitgaat naar de groenere buurten als de Javabuurt.

4 DISCUSSIE EN CONCLUSIES

Urbaan district

Op basis van de verspreidingspatronen van de Nederlandse plantensoorten zijn in Nederland 15 floradistricten onderscheiden (van der Meijden, 1990). Volgens Denters (1994) kan aan de grote steden in Nederland een eigen floradistrict - het Urbaan district - worden toegekend op grond van eigen karakteristieke elementen als afwijkend (stads)klimaat, gebiedsvreemde soorten en 'vreemde' bodem (bijvoorbeeld stenig substraat). Kenmerkend voor dit district zijn warmtebehoefte, van elders afkomstige en deels vorstgevoelige soorten.

Een van de belangrijkste kenmerken van de stad in vergelijking met het landelijk gebied is een ander microklimaat. Steden zijn in het algemeen iets warmer en droger en de klimaatschommelingen zijn extremer dan in het omliggende buitengebied (Kennis & Lenders, 1995).

Inheemse plantensoorten in het stedelijk groen

Ondanks het meer of minder cultureel karakter van veel groenvoorzieningen en de voortdurende invloed van de mens vinden veel inheemse plantensoorten in steden en dorpen een groeiplaats (Boer & Schils, 1993). De verscheidenheid aan soorten binnen de grenzen van de bebouwing is soms zelfs hoger dan in het omliggende gebied. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de grote abiotische diversiteit in de stad, als gevolg van de aanwezigheid van een groot aantal verschillende milieutypen (bebouwing, muren, vijvers, plantsoenen, parken, gazons, tuinen, etc.) op een relatief klein oppervlak en op korte afstand van elkaar.

Naast algemene komen ook zeldzame soorten voor. Dit is vaak het gevolg van een bedoelde of onbedoelde spontane ontwikkeling van bepaalde terreinen. Voorbeelden hiervan zijn rangeerterreinen, braakliggende terreinen, parken, tuinen en oude bouwwerken zoals stadsmuren.

Fauna in de stad

Ondanks de hoge mate van beïnvloeding van het stedelijk milieu door de mens bieden steden toch ruimte voor huisvesting voor vele diersoorten. Veel in de stad voorkomende soorten hebben zich aangepast aan de in het stedelijk milieu heersende omstandigheden (Boer & Schils, 1993). De aanpassing kan zover gaan dat een aparte stadsvariëteit ontstaat, bijvoorbeeld de stadsmereel (de merel is van oorsprong een schuwe bosvogel).

Steeds meer soorten blijken zich langzaam aan de stadsomgeving aan te passen en de stad in hun verspreidingsgebied op te nemen. Sommige diersoorten worden zelfs nagenoeg alleen in stedelijke omgevingen aangetroffen (Kennis & Lenders, 1995). Voorbeelden van dergelijke soorten zijn de Gierzwaluw en enkele vleermuissoorten.

Verder vormt de stad voor een aantal dieren een uitwijkplaats. In het omringende agrarische gebied zijn de levensomstandigheden van veel dieren verloren gegaan als gevolg van de toenemende eenvormigheid van het landschap.

De populaties van dieren in steden zijn vaak klein. Dergelijke populaties zijn daardoor erg kwetsbaar, zeker wanneer er een hoge mate van isolatie bestaat met grotere populaties buiten de stad. Of populaties zich kunnen handhaven in stedelijk gebied is afhankelijk van de uitwisselingsmogelijkheden met populaties in nabijgelegen stedelijk groengebieden en met populaties in het buitengebied. Hiervoor zijn corridors en stepping stones noodzakelijk.

Binnen het totale Nijmeegse stedelijke gebied zijn bij inventarisaties uitgevoerd door de Projectgroep Ecologische Atlas Nijmegen (PEAN) de in tabel 4 weergegeven aantallen soorten planten en dieren waargenomen.

Tabel 4.

	Stedelijk groen Nijmegen	Stedelijk groen Nederland	Nederland algemeen
Hogere planten*	605	500	1350
Vogels	93	60	171
Zoogdieren	19	25	66
Dagvlinders	19	25	54
Amfibieen	4	5	16
Reptielen	1	Sporadisch	7
Zoetwatervissen	(>)4	Alle mogelijk	45

* in PEAN 1997 wordt melding gemaakt van ongeveer 700 plantensoorten in het stedelijk gebied van Nijmegen

Uit deze tabel valt af te leiden dat het Nijmeegse stedelijke gebied zeer soortenrijk is in vergelijking met steden in het algemeen, met name wat betreft de hogere planten en de vogels. De natuurrijke omgeving van Nijmegen zal hierbij naar alle waarschijnlijkheid een belangrijke rol spelen.

In tabel 5 wordt het aantal soorten binnen de verschillende diergroepen aangetroffen binnen het totale Nijmeegse stedelijke gebied (PEAN, 1994) vergeleken met de aantallen die in de Javabuurt zijn waargenomen.

Tabel 5.

	Stedelijk groen Javabuurt	Stedelijk groen Nijmegen	Stedelijk groen Nederland
Vogels	52	93	60
Zoogdieren	10	19	25
Dagvlinders	12	19	25
Amfibieen	3	4	5
Reptielen	1?	1	Sporadisch

Uit deze tabel valt af te leiden dat de Javabuurt zeer soortenrijk is, zowel in vergelijking met het totale Nijmeegse stedelijke gebied als met het stedelijk groen in Nederland. De ouderdom van de Javabuurt en de natuurrijke omgeving zullen hierbij naar alle waarschijnlijkheid een belangrijke rol spelen.

Ecosystemen

In het groenstructuurplan van de gemeente Nijmegen is een aantal ecosystemen onderscheiden op basis van de voor Nijmegen kenmerkende milieutypen: het 'natte' water-, moeras- en ruigtekruidenmilieu en daarnaast het 'droge' struweel-, tuin-, park-, en bosmilieu (Anon., 1995). Voor beide milieutypen is een onderscheid gemaakt tussen eenvoudige ecosystemen en reeds ontwikkelde systemen. De vier hierdoor ontstane ecosystemen zijn aangeduid met behulp van hun 'indicator' soorten. De vogelsoorten die zijn waargenomen in de Javabuurt geven aan dat in deze buurt zowel het eenvoudige 'pimpelmees' ecosysteem als het reeds ontwikkelde 'specht' ecosysteem van het droge milieu voorkomt. Ook het eenvoudige 'huismus' ecosysteem van het typische stadsmilieu, dat als referentie fungeert, blijkt in de Javabuurt aanwezig.

De verklaring van de veelheid aan ecosystemen in de Javabuurt moet worden gezocht in de gestructureerdheid van deze buurt. Hierdoor is er voor vele vogelsoorten een plek. De functies van de combinatie van de bebouwing en het groen zijn onder meer rustplaats, schuilgelegenheid, nestgelegenheid, voedingsbron en verbindingszone tussen de spoorkuil en de groenstroken aan beide zijden van de spoorkuil met het verder stadinwaarts gelegen parkje tussen de Balistraat en de Lombokstraat en het Javabosje tussen de Javastraat en de Sint Annastraat ten noorden van de Archipelstraat.

Groene long functie

Het stedelijk beleid is erop gericht het wooncomfort binnen de stadsgrenzen te verhogen. Gezien het feit dat op vele plaatsen buiten het stedelijke gebied nieuwbouw plaatsvindt lijkt dit welhaast de enige mogelijkheid om te voorkomen dat er leegloop van de steden plaatsvindt waardoor leegstand en verpaupering gaat optreden.

Verhoging van het wooncomfort is niet alleen zorgen voor een betere woonruimte maar vooral ook zorgen voor een beter leefklimaat in de stad. Hiervoor is het noodzakelijk dat ook in de stad voldoende ruimte overblijft voor recreatie en ontspanning onder meer in de vorm van parken, speeltuinen en tegenwoordig ook 'hangplekken'.

Idealiter zouden wegen bestemd voor autoverkeer gescheiden moeten worden van wegen en paden bestemd voor fietsers en voetgangers. Bij de laatstgenoemde wegen en paden zou extra aandacht besteed moeten worden aan een groene inrichting terwijl deze wegen en paden gekoppeld zouden moeten zijn aan de oude en nieuw aan te leggen parken. Een voorbeeld hiervan is Houten waar slechts beperkt autoverkeer mogelijk is en fietsers en voetgangers juist ruim baan krijgen. Op deze wijze ontstaat er een grijze infrastructuur voor beperkt autoverkeer en een groene infrastructuur voor fietsers en voetgangers.

Door de bestaande infrastructuur is dit in de meeste steden niet of nauwelijks mogelijk. Daarentegen bevinden zich in veel steden relatief ruim opgezette, groene wijken en buurten. De Javabuurt is een voorbeeld hiervan. Weliswaar bevinden zich in deze buurt enkele kleinere parken, maar toch bevindt zich het meeste groen in de particuliere tuinen. In de betreffende wijk Galgenveld is het onmogelijk om een grote, openbare, centrale, groene ruimte te creëren. Daarom is het noodzakelijk om de momenteel aanwezige hoeveelheid aan groene elementen te handhaven om in deze wijk een acceptabele mix van bebouwing en groen te behouden.

Uit de reacties van vele bewoners van de Javabuurt komt naar voren dat hier sprake is van een hoog wooncomfort, mede als gevolg van de uitgebalanceerde verhouding tussen bebouwing en groen. Verder is het een rustige buurt waarin het goed toeven is in een maatschappij vol onrust en hectiek. Ook al zou bij nieuwbouw ruimte worden ingepland voor groene elementen, de ontwikkeling hiervan tot een stadium waarin het zich nu bevindt zou tientallen jaren duren. Pas daarna zou het wooncomfort wellicht vergelijkbaar kunnen zijn met het wooncomfort van nu.

Bedreigingen

Naast de bedreiging van sloop en nieuwbouw vormt de ontwikkeling van het wegvervoer in de nabije omgeving een reële bedreiging. De gemeente Nijmegen is van plan een busbaan aan te leggen in de spoorkuil tussen het Centraal Station en de Sint Annastraat. Met name de aansluiting van deze busbaan op de Sint Annastraat leidt vooralsnog tot veel onduidelijkheden.

Te voorzien is dat deze aansluiting gepaard zal gaan met het plaatsen van nieuwe stoplichten (terwijl de oude enige jaren geleden juist zijn verwijderd). Met name het stoppen en optrekken van het verkeer

leidt tot extra uitstoot van uitlaatgassen. Enerzijds leidt dit tot een milieubelasting van de spoorzone, anderzijds zal dit bepaald niet ten goede komen aan het wooncomfort in de Javabuurt die zich slechts op korte afstand van het nieuwe knooppunt bevindt. Bovendien ligt de Javabuurt ten opzichte van het nieuwe knooppunt bij een overheersende westenwind juist in de verkeerde windrichting waardoor de toename van de hoeveelheid uitlaatgassen ook hier tot een milieubelasting zal leiden. De Bewonerscommissie Javabuurt is zich hiervan terdege bewust en heeft haar ongerustheid reeds vele malen geuit aan de gemeente Nijmegen.

5 SLOTCONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Wat de Javabuurt zo bijzonder maakt is de combinatie van de bebouwing met een ruime hoeveelheid aan groen. Zowel de bebouwing als het groen stralen een bepaalde ouderdom en rust uit die door de bewoners hooglijk wordt gewaardeerd. Er heerst een prettig evenwicht tussen stenen structuren en levend groen. Dit evenwicht wordt door de buurtbewoners gezien als een van de belangrijkste redenen waarom het zo prettig en rustig toeven is op slechts korte afstand van de drukke Sint Annastraat en het hectische centrum van Nijmegen.

In tegenstelling tot de bewering van de Woningstichting Nijmegen dat het onderhoud te duur zou worden, concludeert het Monumenten Advies Bureau (1998) dat de woningen bij een regelmatig onderhoud nog zeker 50 jaar mee kunnen, en mogelijk zelfs nog aanzienlijk langer. De constructies zijn nog solide en de toegepaste historische materialen zijn nog van een zeer behoorlijke kwaliteit. Het Monumenten Advies Bureau stelt zelfs dat een aantal panden in architectonisch opzicht nog zo fraai en gaaf zijn, dat ze in aanmerking komen voor aanwijzing als beschermd stadsgezicht. Het bureau benadrukt verder dat men zich, in deze tijd waarin het zuinig omgaan met het milieu steeds belangrijker wordt, terdege zou moeten afvragen, of de sloop van bebouwing die nog een lange tijd mee zou kunnen, wel verantwoord is. Het bureau doelt hierbij niet alleen op 'vernietiging van nog goed materiaal', maar tevens op 'een in feite zinloze vernietiging van een goed functionerende woonbuurt'.

Het wooncomfort (prettig wonen in prima woningen) in combinatie met de relatief hoge ecologische waarde van de buurt kan slechts tot een slotconclusie leiden: **de Javabuurt is van een te hoge waarde om gesloopt te worden.**

Veel buurtbewoners hebben de wens geuit hun huurwoning te kopen van de Woningstichting Nijmegen. Dit sluit aan bij een van de aanbevelingen van het Monumenten Advies Bureau (1998), te weten het stapsgewijs verkopen van de woningen in de particuliere sector. Het bureau beveelt wel aan voorwaarden te verbinden aan de verkoop van de woningen. Deze voorwaarden moeten tot doel hebben dat het aanzicht van en de eenheid in het gevelbeeld behouden blijven.

Iets dergelijks kan ook worden gesteld ten aanzien van het groen in de buurt. Onder meer het kappen van bomen en struiken alsmede het bouwen van schuttingen en muren dient hierbij aan banden te worden gelegd.

Dit alles overziend luidt de aanbeveling dat de Javabuurt in zijn huidige vorm behouden moet blijven als een van de fraaiere oudere wijken van Nijmegen dat straks voor het merendeel zal bestaan uit woningen van slechts enkele jaren tot enkele decennia oud.

Als laatste volgt hier nog een kort pleidooi voor de buurtbewoners. Veel buurtbewoners zijn op het vragenformulier uitgebreid ingegaan op het woonplezier in de Javabuurt waarbij steevast werd aangegeven dat ze het verschrikkelijk zouden vinden wanneer 'hun' buurt zou worden gesloopt. Een van deze uitingen betrof de veelzeggende reactie van een van de oudere buurtbewoners: "Helaas ken ik niet de namen van alle planten en dieren, maar wat ik wel weet is dat ik het wonen hier buitengewoon plezierig vind, en niet alleen omdat de burens sociaal voelend zijn en plezierig in de omgang, maar ook vanwege het groen en het huis met een ouderwets gezellige sfeer die je in nieuwbouw niet kunt vinden. Ik hoop dan ook tot mijn laatste snik hier te kunnen wonen!".

6 LITERATUUR

Anon., 1995.

Nijmegen. Rijk aan groen. Uitgave van de gemeente Nijmegen.

Bink, R.J., D. Bal, V.M. van den Berk & L.J. Draaijer, 1994.

Toestand van de natuur 2. IKC-NBLF, Wageningen

Boer, K. & C.M.G.J. Schils, 1993.

Ecologisch groenbeheer in de praktijk. IPC Groene Ruimte, Arnhem.

Denters, T., 1994.

Het urbaan district. Een eigen district voor de stadsflora. *Natura* 91 (3): 65-66.

Görts, A., 1995.

Dieren in de tuin. De Groenboekerij, Kosmos-Z&K Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.

Haans, F.A.C., 1998.

Het woningbouwcomplex 'De Javabuurt' aan het Javaplein, de Javastraat, Bankastraat, Lombokstraat en Oude Groenewoudseweg te Nijmegen. Historie, beschrijving en waardebeoordeling. Monumenten Advies Bureau, Nijmegen.

Kennis, P.A.F. & H.J.R. Lenders, 1995.

Natuurlijk stedelijk groen in Nijmegen. Een streefbeeld. Uitgave van Vakgroep Milieukunde van de Katholieke Universiteit Nijmegen.

Meijden, R. Van der, 1990.

Heukels' Flora van Nederland. 21e druk. Wolters-Noordhoff Groningen.

PEAN, 1994.

Inventarisatiegegevens van waargenomen flora en fauna binnen het stedelijk groen. Niet gepubliceerd.

PEAN, 1997.

Project Ecologische Atlas Nijmegen. Een overzicht van de afgelopen drie jaar.

Bijlage 1. Vragenformulier en begeleidende brief verspreid over 105 woningen in de Javabuurt en in de directe omgeving.

Geachte buurtbewoner,

De Javabuurt in Nijmegen is een bijzondere buurt. Kenmerkend is het hoge wooncomfort dat samengaat met veel ruimte voor de natuur.

Zoals u weet is het voortbestaan van de huidige situatie in de Javabuurt echter in gevaar. Woningstichting Nijmegen lijkt immers van plan te zijn de buurt in de toekomst grondig aan te pakken.

Met het oog op het behoud van de karakteristieke bebouwing inclusief de groene ruimten heeft de Bewonerscommissie Javabuurt besloten een nauwkeurige beschrijving van de buurt te laten maken. De beschrijving van de bebouwing is reeds afgerond. Een tweede onderzoek heeft betrekking op de ecologische waarden en de natuur in de Javabuurt. Dit onderzoek wordt verricht door het ecologische adviesbureau EurECO. Het onderzoek is gesubsidieerd door de Huurdersvereniging WSN.

De ecologisch onderzoek bestaat uit twee onderdelen:

- 1) verzameling van alle tot nu toe bekende gegevens door middel van een vragenformulier,
- 2) inventarisatie van de huidige (actuele) stand van zaken door 'veldonderzoek'.

Het onderzoeksbudget is beperkt. Daarom vragen wij uw medewerking. Wij verzoeken u de bijgevoegde lijst in te vullen en vóór 1 september te retourneren aan Boudewijn Corstiaensen (zie onderstaand adres).

Alle op deze manier verkregen gegevens worden verzameld in een databank. Deze databank zit zodanig in elkaar dat de informatie op elk moment beschikbaar is en op eenvoudige wijze kan worden bewerkt en gepresenteerd. De databank vormt de basis van een rapport waarin de ecologische waarden van de Javabuurt zullen worden gepresenteerd. Hoe hoger de ecologische waarde van de buurt, des te groter is de kans op het voortbestaan van de buurt in zijn huidige vorm. Dus alle reacties die hieraan kunnen bijdragen zijn van harte welkom of liever gezegd onmisbaar.

Bij voorbaat dank voor de moeite.

Boudewijn Corstiaensen
Bewonerscommissie Javabuurt
Werkgroep Ecologie
Oude Groenewoudseweg 260
6524 WS Nijmegen

Drs. C.I.J.M. Liebrand
adviesbureau EurECO
Ecologisch onderzoek en advies
Van Peltlaan 187
6533 ZD Nijmegen

Bijlage 2. Plantensoorten aangetroffen in het vlinderparkje op de hoek van de Sint Annastraat en de Oude Groenewoudseweg.

Locatie: vlinderparkje op hoek St. Annastraat - Oude Groenewoudse weg
Object: graslandje
Opnamedatum: 1998/07/23
Onderzoeker: Drs. C.I.J.M. Liebrand, EurECO

Terrein: ingericht en ingezaaid in eerste helft van 1998
Oppervlak: ca. 150 m²
Aantal soorten: 83

Flora: het aantal plantensoorten in het jaar van inzaai is hoog. De verwachting is dat het aantal soorten in eerste instantie zal afnemen doordat veel pioniersoorten zullen verdwijnen. Bij een natuurgericht beheer zal het aantal soorten en de natuurwaarde vervolgens weer toenemen.

Fauna: tijdens het maken van de vegetatieopname zijn vele soorten insecten (waaronder veel vlindersoorten) en spinnen waargenomen. Ook zijn enkele libellen gezien.

Vegetatietabel

a = abundantie; mate waarin de soorten aanwezig zijn

1	eenmaal
2	enkele exemplaren lokaal
3	enkele exemplaren verspreid
4	veel exemplaren lokaal
5	veel exemplaren verspreid
6	bedekkend lokaal
7	bedekkend verspreid
8	codominant
9	dominant

Wetenschappelijke naam	a	Nederlandse naam
<i>Achillea millefolium</i>	4	Gewoon duizendblad
<i>Agrostis capillaris</i>	5	Gewoon struisgras
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	2	Gewoon reukgras
<i>Arrhenatherum elatius</i>	6	Glanshaver
<i>Artemisia vulgaris</i>	2	Bijvoet
<i>Bellis perennis</i>	2	Madeliefje
<i>Berteroa incana</i>	3	Grijskruid
<i>Bromus hordeac s. hordeac</i>	4	Zachte dravik s.s.
<i>Bromus sterilis</i>	4	IJle dravik
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	4	Gewoon herderstasje
<i>Carduus crispus</i>	1	Kruldistel
<i>Carduus nutans</i>	2	Knikkende distel
<i>Centaurea cyanus</i>	5	Korenbloem
<i>Centaurea jacea</i>	1	Knoopkruid
<i>Cerastium fontanum s.l.</i>	4	Gewone en Glanzige hoornbloem
<i>Cerastium glomeratum</i>	2	Kluwenhoornbloem
<i>Chenopodium album</i>	5	Melganzevoet
<i>Cichorium intybus</i>	3	Wilde cichorei
<i>Crepis capillaris</i>	4	Klein streepzaad
<i>Elymus repens</i>	4	Kweek
<i>Epilobium montanum</i>	1	Bergbasterdwederik
<i>Erigeron canadensis</i>	4	Canadese fijnstraal
<i>Festuca arundinacea</i>	2	Rietzwenkgras
<i>Festuca rubra</i>	6	Rood zwenkgras s.l.
<i>Galium aparine</i>	4	Kleefkruid
<i>Galium mollugo</i>	2	Glad walstro
<i>Geranium dissectum</i>	1	Slipbladige ooievaarsbek
<i>Geranium molle</i>	3	Zachte ooievaarsbek
<i>Gnaphalium uliginosum</i>	1	Moerasdroogbloem
<i>Holcus lanatus</i>	4	Gestreepte witbol
<i>Hordeum species</i>	2	Gerst (G)
<i>Hypochaeris radicata</i>	2	Gewoon biggekruid
<i>Jasione montana</i>	2	Zandblauwtje
<i>Lactuca serriola</i>	1	Kompassla
<i>Leontodon autumnalis</i>	2	Vertakte leeuwetand
<i>Leucanthemum vulgare</i>	4	Margriet
<i>Linaria vulgaris</i>	2	Vlasbekje
<i>Linum usitatissimum</i>	3	Vlas
<i>Lolium perenne</i>	5	Engels raaigras
<i>Lotus corniculatus s.l.</i>	4	Gewone en Smalle rolklaver
<i>Malva moschata</i>	1	Muskuskaasjeskruid
<i>Matricaria discoidea</i>	3	Schijfkamille
<i>Matricaria maritima</i>	3	Reukeloze kamille
<i>Matricaria recutita</i>	5	Echte kamille
<i>Medicago lupulina</i>	4	Hopklaver
<i>Mercurialis annua</i>	4	Tuinbingelkruid
<i>Myosotis stricta</i>	2	Stijf vergeet-mij-nietje
<i>Papaver species</i>	2	Klaproos (G)
<i>Papaver rhoeas</i>	4	Grote klaproos
<i>Papaver somniferum</i>	3	Slaapbol
<i>Plantago lanceolata</i>	5	Smalle weegbree
<i>Plantago major</i>	2	Grote weegbree s.l.
<i>Poa annua</i>	2	Straatgras
<i>Poa trivialis</i>	4	Ruw beemdgras
<i>Polygonum aviculare</i>	6	Varkensgras

<i>Polygonum convolvulus</i>	4	Zwaluw tong
<i>Polygonum persicaria</i>	4	Perzikkruid
<i>Potentilla argentea</i>	1	Viltganzerik
<i>Rubus species</i>	1	Braam (G)
<i>Rubus fruticosus</i> agg.	1	Gewone braam
<i>Rubus idaeus</i>	2	Framboos
<i>Rumex acetosa</i>	3	Veldzuring
<i>Rumex acetosella</i>	4	Schapenzuring
<i>Rumex crispus</i>	2	Krulzuring
<i>Senecio jacobaea</i>	2	Jakobskruiskruid s.l.
<i>Senecio viscosus</i>	2	Kleverig kruiskruid
<i>Sisymbrium officinale</i>	1	Gewone raket
<i>Solanum nigrum</i>	3	Zwarte nachtschade s.l.
<i>Sonchus asper</i>	6	Gekroesde melkdistel
<i>Sonchus oleraceus</i>	3	Gewone melkdistel
<i>Stellaria media</i>	4	Vogelmuur
<i>Tanacetum parthenium</i>	2	Moederkruid
<i>Tanacetum vulgare</i>	4	Boerenwormkruid
<i>Taraxacum officinale</i> s.s.	3	Gewone paardenbloem
<i>Trifolium arvense</i>	2	Hazenpootje
<i>Trifolium campestre</i>	2	Liggende klaver
<i>Trifolium dubium</i>	4	Kleine klaver
<i>Trifolium pratense</i>	5	Rode klaver
<i>Trifolium repens</i>	3	Witte klaver
<i>Triticum aestivum</i>	4	Tarwe
<i>Vicia hirsuta</i>	4	Ringelwikke
<i>Vicia sativa</i> s. nigra	4	Smalle wikke s.s.
<i>Viola tricolor</i>	2	Driekleurig viooltje